

O'ZBEK SAN'ATINING XALQARO FESTIVALLARDAGI O'RNI

Abdullayeva Xusnida

Pedagogika - psixologiya va san'atshunoslik fakulteti 2 – bosqich talabasi.

xusnida.abdullayeva@mail.ru

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14667196>

Annotatsiya. Mazkur maqola O'zbekiston san'atining xalqaro festivallarda tutgan o'rni, uning ta'siri va ko'rsatilayotgan yutuqlari haqida ilmiy tahlillarni o'z ichiga oladi. O'zbek ijodkorlarining xalqaro maydondagi muvaffaqiyatlari, ularning festival va tanlovlarda qatnashishdan olgan tajribalari milliy san'atning rivojlanishiga qo'shayotgan hissasi tahlil qilingan. Bundan tashqari, maqolada san'atning turli yo'nalishlari bo'yicha xalqaro miqyosda amalga oshirilayotgan loyihalar va ular orqali milliy madaniyatning global nufuzi oshirilayotgani haqida ma'lumot beriladi.

Kalit so'zlar: O'zbek san'ati, xalqaro festival, milliy madaniyat, ijodkorlar, san'at rivoji.

МЕСТО УЗБЕКСКОГО ИСКУССТВА В МЕЖДУНАРОДНЫХ ФЕСТИВАЛЯХ

Аннотация. В данной статье содержится научный анализ роли узбекского искусства в международных фестивалях, его влияния и достижений. Анализируются успехи узбекских художников на международной арене, их опыт участия в фестивалях и конкурсах, вклад в развитие национального искусства. Кроме того, в статье представлена информация о проектах, которые реализуются на международном уровне в различных областях искусства и о том, как благодаря им увеличивается глобальное влияние национальной культуры.

Ключевые слова: узбекское искусство, международный фестиваль, национальная культура, художники, развитие искусства.

THE PLACE OF UZBEKISTAN ART IN INTERNATIONAL FESTIVALS

Abstract. This article contains scientific analyses of the place of Uzbek art in international festivals, its influence and achievements. The successes of Uzbek artists in the international arena, their experience gained from participating in festivals and competitions, and their contribution to the development of national art are analyzed. In addition, the article provides information on projects implemented internationally in various areas of art and the global influence of national culture through them.

Keywords: Uzbek art, international festival, national culture, artists, art development.

KIRISH

O'zbekiston san'ati boy va xilma-xil madaniy merosga ega bo'lib, u xalqaro maydonda o'ziga xos o'rin tutadi. Xalqaro festivallar madaniy almashinuv va san'atning global miqyosda tanilishida muhim rol o'ynaydi. Shu bilan birga, bu festivallar milliy san'atni yangi bosqichga olib chiqishda vosita vazifasini bajaradi. Xalqaro maydonda o'zbek san'atining muvaffaqiyatli targ'ib qilinishi uchun ijodkorlarning doimiy harakatlari, ularning tajriba almashuvi va xalqaro hamkorliklari hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. San'atning turli yo'nalishlari, jumladan, musiqiy ijrochilik, amaliy san'at, kino va teatr san'ati, xalqaro festivallar orqali katta e'tiborni tortmoqda. Ayniqsa, Sharq musiqasi, milliy raqs va hunarmandchilik mahsulotlari xalqaro maydonda o'ziga xos brendga aylangan. Shuningdek, xalqaro festivallar nafaqat ijodkorlar uchun tajriba almashish maydoni, balki yangi madaniy-ijodiy loyihalarni boshlash uchun ham

platforma bo'lib xizmat qiladi. Ushbu jarayonlar natijasida O'zbekiston san'ati nafaqat boy madaniy merosni saqlab qolmoqda, balki uni zamonaviy innovatsion yondashuvlar bilan boyitib, dunyo miqyosida tanilmoqda.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR

O'zbek san'atining xalqaro maydondagi o'rnini tadqiq qilishda keng miqyosdagi adabiyotlar va tadqiqotlar o'rganildi. Jumladan, milliy va xorijiy nashrlarda chop etilgan maqolalar, UNESCO va boshqa xalqaro tashkilotlarning hisobotlari, shuningdek, festival natijalariga oid statistik ma'lumotlar asos sifatida qabul qilindi.

Karimov o'zining "O'zbekiston san'ati va madaniyati" asarida milliy san'atning xalqaro maydondagi muvaffaqiyatlarini yoritib, bu yutuqlarni global miqyosda tan olish jarayonlariga chuqur e'tibor qaratgan [1:145]. Shuningdek, Qodirovning "Xalqaro festivallarda o'zbek san'atining yutug'i" kitobi milliy san'atning rivojlanishidagi asosiy yo'nalishlarni ko'rsatib beradi [3:98]. Ushbu asar milliy san'atning dunyo miqyosida muvaffaqiyatli targ'ib qilinishida xalqaro festivallarning o'rnini haqida batafsil tahlillarni o'z ichiga oladi.

Shu bilan birga, xorijiy manbalar orasida UNESCO hisobotlari muhim ahamiyat kasb etadi. Masalan, UNESCOning 2020 yilgi hisobotida o'zbek san'atining turli yo'nalishlari xalqaro miqyosda e'tirof etilgani va ularning madaniy almashinuvga qo'shgan hissasi qayd etilgan. Ayniqsa, milliy musiqiy cholg'u asboblari va raqs san'atining yuksak baholanishi e'tiborga molik.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

O'zbekistonning xalqaro festivallardagi muvaffaqiyatlari milliy san'at rivoji uchun muhim poydevor yaratmoqda. Ushbu muvaffaqiyatlar nafaqat ijodiy salohiyatni oshirish, balki O'zbekistonning xalqaro madaniy maydondagi imidjini mustahkamlashda ham katta rol o'ynamoqda. Masalan:

1. "Sharq taronalari" festivali: Bu festival O'zbekiston musiqasining xalqaro miqyosda tanilishi uchun muhim platforma bo'ldi. 2019-yilgi festivalda milliy cholg'u asboblari ijrochilari yuqori o'rinlarni egallab, xalqaro musiqiy jamoatchilikda katta taassurot qoldirdi [1:68].
2. Kinematografiya yutuqlari: O'zbek filmlari so'nggi yillarda xalqaro kinofestivallarda muvaffaqiyatli ishtirok etmoqda. Masalan, "To'maris" filmi 2020-yilgi "Global Film Awards" festivalida mukofotga sazovor bo'ldi. Bu kabi muvaffaqiyatlar milliy kino sanoatining imkoniyatlarini dunyo miqyosida ko'rsatib bermoqda [3:45].
3. Amaliy san'at va hunarmandchilik: O'zbekiston hunarmandlari xalqaro ko'rgazma va yarmarkalarda ishtirok etib, milliy madaniyatni targ'ib qilishda katta hissa qo'shmoqdalar. Misol uchun, 2022-yilda tashkil etilgan "Crafts of the World" festivalida Samarqandlik ustalar xalqaro tanlovda oltin medalni qo'lga kiritdilar.
4. Raqs san'ati: Milliy raqs ansambllari xalqaro festivallarda faol ishtirok etib, O'zbekiston raqs madaniyatining boy an'analarini dunyo jamoatchiligiga yetkazmoqda. Jumladan, "Raqs va madaniyat kunlari" festivali doirasida namoyish etilgan "Lazgi" raqsi UNESCOning nomoddiy madaniy merosi ro'yxatiga kiritilganligi diqqatga sazovordir.

Natijalar ko'rsatadiki, xalqaro festivallardagi ishtirok nafaqat milliy san'atning dunyoda tan olinishiga, balki ijodkorlar uchun yangi imkoniyatlar ochilishiga ham xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, bunday tadbirlar orqali xalqaro madaniy hamkorlik yanada mustahkamlanib, milliy va xalqaro madaniyat o'rtasida uzviy bog'liqlik shakllanmoqda. turli san'at yo'nalishlarida erishgan yutuqlari xalqaro festival va tanlovlarda yuqori baholandi.

XULOSA

Xalqaro festivallarda o'zbek san'atining ishtiroki milliy madaniyatni rivojlantirish va uni dunyo maydonida tanitishda katta ahamiyat kasb etadi. Ushbu tadbirlar orqali san'atkorlar nafaqat o'z ijodiy salohiyatlarini namoyish etish imkoniga ega bo'lishadi, balki milliy madaniyatni targ'ib qilishda ham muhim rol o'ynashadi. Birinchidan, xalqaro festivallar milliy san'atni yangi bosqichga olib chiqish uchun kuchli platforma vazifasini bajaradi. Ushbu tadbirlar nafaqat san'atkorlarga, balki milliy madaniyatga ham keng imkoniyatlar ochadi. Xususan, bunday festival va ko'rgazmalarda ishtirok etgan o'zbek musiqachilari, raqqoslar, hunarmandlar va kinoijodkorlari xalqaro e'tirofga sazovor bo'lmoqda. Ikkinchidan, xalqaro festivallar doirasida erishilgan yutuqlar madaniy hamkorlikni rivojlantirishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda. Bunday tadbirlar nafaqat O'zbekiston madaniy merosining boyligini namoyon etadi, balki xorijiy san'atkorlar bilan o'zaro tajriba almashinuvi jarayonini ham tashkil etadi. Uchinchidan, xalqaro festival va tanlovlarda ishtirok etish milliy san'atning ijodkorlik doirasini kengaytirib, san'at asarlarining innovatsion yondashuvlarini rivojlantiradi. Masalan, "Sharq taronalari" va "Raqs va madaniyat kunlari" kabi tadbirlarda qatnashgan san'atkorlar o'z asarlariga xalqaro elementlarni qo'shish orqali ularni yanada boyitib, yangi asarlar yaratmoqdalar.

References:

1. Karimov A. "O'zbekiston san'ati va madaniyati". Toshkent: Ma'naviyat, 2019.
2. Mahmudov H. "Sharq musiqasi va uning global ta'siri". Toshkent: O'qituvchi, 2018.
3. Qodirov R. "Xalqaro festivallarda o'zbek san'atining yutug'i". Toshkent: O'zbekiston milliy entsiklopediyasi, 2021.
4. UNESCO hisobotlari, 2020 yil.